

De Avondbode,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

VOOR STAATKUNDE, HANDEL, NIJVERHEID, LANDBOUW, KUNSTEN, WETENSCHAPPEN, ENZ.

Het ABONNEMENT voor 3 Maanden is, te Amsterdam f 7.—
en voor de buitensteden, franco..... " 8.—
Brieven, Gelden, enz. moeten franco aan den Uitgever
worden ingezonden.

ADVERTENTIËN van 7 regels of minder worden geplaatst
voor f 1,75, en de grootere tegen 25 Cents voor elken regel,
buiten en behalve 35 Cents, die voor elke Advertentie en her-
haling derzelve voor Zegelkosten moeten worden voldaan.

Bij de uitgave van een nieuw dagblad vordert de achting voor onze lezers eene beknopte en zoo veel doenlijk volledige ontwikkeling van de drangredenen, die ons tot deze onderneming aansporen, van het doel, dat wij ons voorstellen, en van de beginselen, die onze pogingen steeds zullen besturen.

Wij vreezen niet, dat iemand, die het tijdvak waarin wij leven met aandacht gadeslaat, ons de vraag zal voorstellen, of het eenig nut kan hebben, wanneer wij het getal onzer dagbladen vermeerderen. Om de nuttigheid van meer onbekrompen mededeelingen over aangelegenheden van algemeen belang te erkennen, is het alreeds genoeg den invloed te beschouwen, dien de drukpers op de politieke gebeurtenissen en derzelve uitkomsten tegenwoordig uitoefent, en te overwegen hoe de onzekerheid, die over bijkans geheel Europa zweeft, genoegzaam doet blijken, dat wij in eene periode van voorbereiding en overgang verkeeren. Hetzij wij de aandacht vestigen op de gebeurtenissen sedert den driedaagschen opstand van Parijs, en de beroeringen volgen, gedurende dat tijdvak, in ons werelddeel voorgevallen, of de vraagpunten onderzoeken, welke de diplomatie der voornaamste Mogendheden van Europa hebben verdeeld; te vergeefs zoeken wij naar stellige uitkomsten en eene bepaalde beslissing. Wij ontwaren overal ongewisheid en twijfel, verwarring en strijd, en zien het Europeesche Statenstelsel nog steeds van de toekomst verwachten, hetgeen het verleden niet gaf: eene gevestigde orde en eene geregelde bestemming.

In de beide deelen van het Pyrenesche Schiereiland kampen, met zelden geëvenaarde woede, twee magtige staatspartijen, waarvan de eene, getrouw aan vaderlandsche overleveringen, het behoud of het herstel van het oude tot leuze voert, en de andere zich rigt naar regeringeloosheid en ontbinding van alle maatschappelijke beginselen. Tusschen die beide uitersten en door die beide partijen bestookt, zoekt eene derde partij te vergeefs zich aan de gevolgen van het beginsel, waaraan zij haren oorsprong verschuldigd is, te onttrekken, en op de grondslagen der omwenteling een stelsel van gematigdheid en van orde, waarmede haar bestaan zelve in strijd is, te vestigen. Overwinningen en nederlagen voeden beurtelings de driften en bekoorlen of verijdelen de wenschen van de aanbidders, welke iedere van die staatspartijen in het overig Europa telt. Maar die wenschen zijn magteloos en een burgeroorlog zonder wedergade in onheilen, in gruwelen en in wisselvalligheden teistert het rampzalig Spanje, dreigt met eene nieuwe vertooring van de jammeren der fransche bloedomwenteling, en verwijdt het uur der wedergeboorte van een Land, welks invloed op Europa weleer onbegrensd was en het wellicht nog eens kan worden. Die invloed is nu alreeds meer onmiddellijk zichtbaar in het naburig Portugal, alwaar de meer gematigde Chartisten hunne krachten in de vergeefsche poging hebben verspild om de voorstanders der losbandigheid te bedwingen. Noch de schijnbaar nu geëindigde worsteling dezer factiën, noch de tijdelijke verwijdering van het staats-tooneel dergenen, die nog aan hunnen ontroonden Vorst gehecht zijn, noch de koninklijke waardigheid aan den Gemaal van Donna Maria opgedragen, waarborgt het uiteinde van den burgeroorlog, die de welvaart van dit anders zoo bloeiend Land vervoorste, en Portugal blijft nog altijd bestemd, om de gevolgen te ondergaan van elke Staatsverandering in het aangrenzende Rijk.

Frankrijk, welks lotgevallen met die van Europa steeds in een onafscheidelijk verband stonden, mag, door het beleid van den Vorst, die daar den scepter zwaait, zich in het bezit eener schijnbare rust verheugen; den grondigen onderzoeker blijft echter ook daar de strijd van botsende beginselen, ofschoon meer in het geheim gevoerd, geenszins

verborgen. De partijschappen mogen, door dwangwetten beugeld, zich aan derzelve knellend gezag voor eene wijl onderwerpen, en zelve, met gelijke wapenen kampende, de stoutheid van openbare gewelddadigheden door eene meer vreedzame, doch niet minder gevaarvolle, stelselmatige oppositie vervangen; maar dezelfde partijschappen bestaan. De oogmerken zijn onveranderd dezelfde gebleven, en voor hem, die de vijftienjarige zamenzwering tegen den ouderen tak der Bourbons met aandachtige oogen heeft gadeslagen, is de tegenwoordige vrede, dat onderwerp van zoo veel betekenende diplomatieke gelukwenschingen, niets anders dan een onzeker bestand, voorbode van nieuwe uitbarstingen en nieuwe beroeringen.

Dezelfde worsteling wordt, onder verschillende gedaanten, in het magtige Groot-Brittannië waargenomen. Ook daar staan, even als in het Pyrenesche schiereiland, drie staatspartijen tegen elkander over. Terwijl de eene het oude tegen alle verbetering onverbiddeijk verdedigt, drijft eene toemeloos zucht naar denkbeeldige volmaaktheid de andere aan, om alle wettelijke instellingen meedoogenloos te sloopen, en tusschen deze beide partijen vertoont zich ook hier eene derde partij, door hare gematigdheid zelve magteloos, en die zich afmat in het najagen eener onmogelijke bevrediging. De vereniging met en het bestuur over Ierland is tot heden een onafgemaakte vraagstuk, welks oplossing, veellicht, het Kabinet van Londen de verdiende kastijding voor herhaalde vergrijpen tegen het Europeesche volkenrecht voorbereidt. De afloop der verkiezingen heeft niets beslist dan de magteloosheid der Ministers, en het gevaarvolle evenwicht tusschen de voorstanders der aloude Britsche Constitutie en de voorvechters van onbegrensde en onbepaalde staatkundige hervormingen.

Zwitserland, geslingerd door de tweeslachtigheid van zijnen oorsprong, door den invloed van de onderscheidene Mogendheden, welke het omringen, door zijne godsdienstige verschillen en door de overleveringen zijner oude veelen, vindt slechts in de onmagt der onderscheidene staatspartijen eene tijdelijke rust. Ook daar vertoont zich hetzelfde verscheiden, hetwelk elders wordt waargenomen. De staatsregeling, aan Zwitserland door de magtige hand van Napoleon gegeven, viel met den grooten Iemiddelaar. Bij de oprigting der nieuwe orde van zaken, in 1815, ontving hetzelfde eene nieuwe Staatswet; maar de beroeringen, welke, in 1830, de grondvesten van het Europeesche staatsgebouw geschoot hebben, troffen ook haar. Sedert dat tijdstip, hetwelk nieuwe behoeften deed ontstaan, wordt ook Zwitserland door de onzekerheid beheerscht, en de uitbarsting der hier meer openlijk, daar meer in het verborgen woelende partijschappen alleen bedwongen door de vertoogen der Europeesche Mogendheden; vertoogen, die dikwerf moeilijk zijn overeen te brengen met de zelfstandigheid, welke, in naam althans, aan den Zwitserschen Staat is gewaarborgd.

Hoe weinig de rust in Italië en Duitschland verzekerd is, hebben de gebeurtenissen van den laatsten tijd in het koninkrijk Napels en het verhandelde in de onderscheidene staatsvergaderingen, met betrekking tot het door den Koning van Hannover, bij de aanvaarding van het rijksbestuur genomen besluit, overvloedig bewezen.

De Duitse Bondsstaat, in de Europeesche organisatie van 1815 bestemd tot middelpunt van het algemeen Statenstelsel, heeft slechts onvolkomen beantwoord aan de weldadige bestemming van een Verbond, aangaande hetwelk zulke regtmattige en hooggespannen verwachtingen waren gekoesterd.

Indien nog ergens vastheid heerscht, die vastheid, wat er ook gezegd moge worden omtrent de handelingen van het Kabinet van Berlijn, moet dan zijn in de onderlinge staatkunde

der drie groote Mogendheden, aan welker vereniging Europa meermalen zijn behoud was verschuldigd. Die vereniging en de eenzelvigheid van belangen maken, veellicht, nog heiden ten dage eenen waarborg uit voor het behoud van het goede en voor het herstel van het gebrekkige. Het geweld nogtans der woelingen en worstelingen, die elders plaats hebben, heeft ook den invloed der drie vereenigde Kabinetten beperkt en verzwakt, en aan hunne Souvereinen niet veroorloofd, door het geheele gewigt van hunne magt, de schaal der staatkunde te bepalen.

Te midden van alle de beroeringen en diplomatieke botsingen staat Nederland geïsoleerd op een eigen standpunt. De staatkundige waarde en belangrijkheid van deze betrekkelijk kleine Mogendheid kan niet naar derzelve statistieke krachten worden afgemeten. Gedurende bijkans drie eeuwen kon geene catastrofe Europa bedreigen, en geen herstel Europa beschoren worden, zonder dat Nederland daaraan een krachtig deel nam. Meer dan andere Rijken heeft ons Vaderland in den voorspoed en de rampen van Europa gedeeld, en, in verhouding tot zijne magt, ook meer dan andere Rijken op de bestemming van Europa gewerkt. Dit zelfde verscheiden vernieuwde zich in onze dagen. Vroeger en dieper dan de meeste Europeesche Staten bukte Nederland onder het juk der militaire overheersching van Frankrijk, maar ook vroeger en edeler verbleef het zich uit de onderwerping en hernam zijne zelfstandigheid. In ruimer mate dan de meeste Europeesche Staten, genoot Nederland de zegeningen van eenen vijftienjarigen vrede; maar dezelfde oorzaken, die in het overig Europa het gevestigde staatkundig stelsel schokten of verbrijzelden, troffen ook voornamelijk het Koninkrijk der Nederlanden, en verspreidden ook daar onzekerheid over het vraagstuk der toekomstige bestemming.

In dezen stand van zaken moge het moeilijk zijn, het tegenwoordige tijdvak nu alreeds te kenmerken, of aan de handelende personen en de nog niet voltooide gebeurtenissen eenen bepaalden rang aan te wijzen; dit is buiten twijfel, dat verschillende Staten van Europa en met hen het Vaderland van de bestaande verwikkelingen uitkomsten te wachten hebben, die nog niet kunnen berekend worden. Hoe onzeker echter dezelve mogen zijn, wanneer men de godspraak der geschiedenis raadpleegt, en daarbij het op hetgeen nog heden bestaat en op hetgeen is voorafgegaan, dan mag men, zonder de zedelijke en staatkundige waarde van dezen tijd met eene pennestreek te willen beslissen, of omtrent de oplossing, die volgen zal, eene voorspelling te wagen, niet te min als zeker aannemen, dat Nederland op de ontkenning der gerezen moeilijkheden voor Europa ook thans weder eenen aanmerkelijken invloed kan en waarschijnlijk zal uitoefenen. Nederland kan dien invloed uitoefenen, daarvoor bestaan stellige waarborgen in de verbazende krachtsontwikkeling, welke de Natie, door hare natuurlijke bondgenooten verlaten, boven alle berekening ten toon spreidde, in de vaste beradenheid, waarmede de Regering in het haghelijkste tijdsgewricht hare diplomatieke betrekkingen bestuurde; maar bovenal in de volmaakte eendragt en de inwendige rust, waardoor deze Staat zich, te midden van alle woelingen, ook van naburige volken, loffelijk onderscheidt. Nederland zal dien invloed uitoefenen indien deze volmaakte eensgezindheid, deze inwendige rust, gegrond op het wederkeerig vertrouwen van de Natie op de wijsheid der Regering, en van de Regering op de gezindheid des volks, te midden van alle woelingen, ook van naburige volken, ongeschonden bewaard blijven.

Is het echter eene waarheid, dat Nederland zich niet aan den invloed van algemeen werkende gebeurtenissen kan onttrekken; is het eene waarheid, dat Europa veellicht eene

MEDEDELWERK.

BOEKBECHOUWING.

Geschiedenis en Beginselen der Nederlandsche Wetgeving, volgens de beraadslagingen deswege gehouden bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, uit oorspronkelijke, grootendeels onuitgegevene staatsstukken opgemaakt en aan den Koning opgedragen, door Mr. J. C. VOORDUIN, Vrederegter der kantons Utrecht, met eene voorrede van Jonkheer Mr. H. A. J. VAN ASCH VAN WIJK, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en der Staats-Commissie van Redactie der Nederlandsche Wetgeving.

Het afschaffen van wetboeken is ten allen tijde als eene zaak van het uiterste gewigt beschouwd, dewijl daardoor een ommekeer bewerkt wordt, die, zeer mogelijk, eenen ongunstigen invloed zou kunnen uitoefenen. Het te niet gaan eener Jurisprudentie, welke slechts met en door den tijd gevestigd en verkregen wordt, is een der grootste nadeelen, welke de invoering van nieuwe wetten vergezelt, en een ander niet minder groot nadeel bestaat hierin, dat zij, die, in de beoefening der Regtsgeleerdheid ter dienste hunner medeburgers, door langdurige behandeling van zaken, eene onschatbare ondervinding hebben opgedaan en, dringend in den geest der wet, de ware bedoelingen des wetgevers hebben leeren kennen, zich eensklaps op een ander standpunt zien overgebracht en, als onbekend zijnde met de nieuwe bepalingen, de beweegredenen dier wetten, welker kennis hun bovenal noodzakelijk is, weder van nieuws af moeten nasporen.

Die zwaarigheid op te heffen en dat nadeel te verminderen, is het voornamelijk doel, hetwelk de Schrijver, met de uitgave van het aangekondigde werk, beoogt. De overtuiging, dat de geschriften van LOCKÉ, MALLEVILLE en anderen, bij de beoefening van het Fransche Regt onmisbaar zijn, en dat het nut, hetwelk zij hebben aangebragt, boven alle berekening groot is, dreef hem aan, om, bij de naderende invoering onzer Nationale wetgeving, ook de beginselen kenbaar te maken op welke zij gevestigd is, en de beweegredenen aan te wijzen, die den wetgever tot het daarstellen harer onderscheiden bepalingen hebben genoopt. De Schrijver belooft eene mededeeling van den gang en inhoud der beraadslagingen, welke over die wetgeving hebben plaats gehad en waarvan de kennis te noodzakelijker is, omdat zij op hare beginselen en de bewoording der wetten eenen dadelijken invloed hebben uitgeoefend. Hij zal ons bekend maken met derzelve ontwerpen, de beweegredenen vermelden zoo als die bij de toelichtende memoriën zijn aangeduid, daarbij de aanmerkingen opgeven, welke in de verschillende sectiën der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zijn gemaakt, en voorts doen kennen de wederlegging dier aanmerkingen en de gegeven ophelderingen van de zijde der Regering, alsmede de wijzigingen of veranderingen, welke deze of gene wetsbepaling, ten gevolge der gemaakte aanmerkingen, heeft ondergaan. Ook de redevoeringen der Leden van de Staten-Generaal, in welke de beginselen en het doel der ontwerpen van wet zijn ontwikkeld en verdedigd, zullen in het werk worden medegedeeld, benevens de wijzigingen welke de wetgeving in 1828 en later, na den gewapenden opstand in de zuidelijke gewesten, heeft ondergaan. Achter elk der wetboeken zullen een beredeneerd register en tabellen geplaatst

worden, waarin de nieuwe wetsbepalingen met de vroeger in ons Land bestaan hebbende wetten, maar vooral met die van de Fransche wetgeving, worden vergeleken. Bij wijze van inleiding tot het werk geeft de Schrijver eene geschiedenis onzer aanstaande wetgeving, sedert het jaar 1814 tot op dezen tijd. De nakomelingschap zal daaruit kunnen zien, met welke talloze moeilijkheden het daarstellen van eene nieuwe wetgeving is vergezeld geweest; men zal daaruit de gegronde oorzaken der vertraging, in de vervulling der befoelsten door den Koning gedaan, leeren kennen, en het zal daaruit duidelijk worden, waarom niet reeds vroeger eene eigene wetgeving die, welke ons door vreemden is opgedrongen, vervangen heeft.

Wij achten het onnoodig, een werk als dit in het breede aan te prijzen; de eenvoudige opgave van hetgeen de Heer VOORDUIN zich heeft voorgesteld te zullen leveren is voldoende, om het volledige daarvan te doen blijken, terwijl deszelfs belangrijkheid, nuttigheid en onmisbaarheid, door ieder, die zich op de beoefening van het regt toekent, gereedelijk erkend zal worden. De kennis der beraadslagingen — zegt de verdienstelijke Schrijver, die het aangekondigde werk met eene voorrede zal voorzien en wiens woorden wij gaarne tot de onze maken, — de kennis der beraadslagingen en die der beweegredenen des wetgevers doen menig eene onzekerheid ophouden: zij sluiten de vooronderstelling uit van andere beweegredenen, welke de spitsvondigheid zoo gaarne aangrijpt, om aan min duidelijke uitdrukkingen eenen anderen zin en bedoeling dan die des wetgevers te doen hechten. Alzoo wordt voor de rechtskunde eenen meer vrijen en open weg gebaad. Zij kan nu voortreden en zich uit alle inwikkelingen onttrekken; zij kan de

nieuwe orde van zaken en eene nieuwe bestemming te geven moet gaan; is het eene waarheid, dat Nederland zijnen alouden invloed op de aangelegenheden van ons werelddeel, bij het vaststellen dier orde en bestemming zal kunnen doen gelden, dan behooren wij met verdubbelde zorg en waakzaamheid het verledene te raadplegen, het tegenwoordige gade te slaan, het toekomstige voor te bereiden; dan is ieder nieuw middel tot bevordering van staatkundige vorming en verlichting boven alle waardering belangrijk; dan is elk nieuw dagblad, met bescheidenheid, gematigdheid en waardigheid geschreven, eene bijdrage tot Nederlands behoud en verheffing.

Maar het betreft hier niet alleen de betrekkingen van Nederland tot de overige Kabinetten van Europa; ook de gang der binnenlandsche staatkunde kan niet anders dan winnen door de verspreiding van echte kennis en verlichting.

Zij weten de voorregten, welke wij onder de Dynastie onzer keuze, geregeerd naar beginselen van gematigde vrijheid, genieten mogen, niet op prijs te stellen, die buiten staat zijn het tegenwoordig heil met de onheilen van vroegere tijdperken te vergelijken. De kennis van 's Lands historie, van den wezenlijken aard der aloude Regering, van de gebreken van het Federatief Bestuur, van de zwakheid of veeleer nietigheid van het Algemeen Bewind, van de voormalige onophoudelijke scheuringen en woelingen, die kennis is onmisbaar, wil men de voordeelen van het tegenwoordige tijdperk, en de verplichtingen, welke daaruit voortvloeijen, leeren kennen en waarden.

Vergeten wij ook niet, onder welke omstandigheden Nederland de weldaad van een gevestigd en krachtig bestuur, onder een grondwettig regeringstelsel van zijnen geëerbiedigden Vorst ontving! — Het was te midden van de geestdrift der vreugde over de naauwelijks herwonnen zelfstandigheid; te midden der vervoering van een geheel volk, hetwelk zijne eigene dwalingen en die zijner vaderen afzwoer; te midden van de onbegrensde volksliefde, welke, in den Naam van den Eersten Grondvester der Nederlandsche Onafhankelijkheid, haren Hersteller aanschouwde, te midden van het onbeperkt vertrouwen, hetwelk aan den Vader des Vaderlands het Souverein gezag opdroeg, en — hetgeen boven alles opmerking en dankbaarheid verdient, — het was te midden van de algemeene afkeerigheid van alles wat uit de Omwenteling herkomstig was of daaraan herinnerde; te midden van al die nationale hartstogten, welke de volken hunne voorregten en vrijheden doen vergeten of aan de populariteit van eenen Vorst opofferen, dat Willem I met niet minder aandoening dan het volk, hetwelk hem met opene armen te gemoet snelde, maar met meer kalmte en meer dan allen, die hem omringden, met bezorgdheid voor de toekomst vervuld, uit eigen beweging, het onbeperkt gezag, dat hem werd opgedragen, weigerde, en — «aan zijne geliefde Landgenooten eene Constitutie beloofde, die, onder het eenschouffig bestuur, dat zij zich zelven gekozen hadden, hunne zeden, hunne eigenaardige herkomsten en gebruiken en «hunne vrijheden verzekerde.» — Elders zagen wij Charters door zwakheid verleend of door geweld afgeperst, Staatsregelingen in de ure des gevaars en der opoffering toegezegd en na den geweken nood trouwelooslijk onthouden, Constitutien bij de aanvaarding van het gezag bezworen en later meeneedig verbroken; — maar een voorbeeld als dit is zonder wedergade in de geschiedenis van ons tijdperk, zonder wedergade in de jaarboeken van Europa.

Terwijl wij aldus aan het bestaande gehecht zijn, en met geheel Nederland de uitstekende verdiensten van onzen heminden Koning erkennen, terwijl wij met onverbreekelijke getrouwheid de Nederlandsche grondwet huldigen, die staatswet als de bron van alle onze staatkundige regten en plichten beschouwen, en elke afwijking daarvan als eene misdad en als eene volksramp tevens zouden aanmerken, terwijl wij, door overtuiging op historische kennis gegrond, in Nederland vooral de in stand houding van het bestaande regeringstelsel voor den eersten en heiligsten aller plichten houden, is het er echter verre van verwijderd, dat wij, blind voor wezenlijke gebreken of misbruiken, onvoorwaardelijke lofredenaren zouden zijn van alle handelingen der Nederlandsche Regering, of dat wij, niet indachtig aan de onvolmaaktheid, welke aan alle menschelijke gewrochten onafscheidelijk is verbonden, voorstanders zouden zijn van eene denkbeeldige onfeilbaarheid, die nergens en nooit kan worden bereikt. Integendeel, wij verneemen, dat de dagbladschrijver bovenal zich eene vrijmoedige, bescheidene en oordeelkundige beoordeeling, ook van den gang van 's Lands inwendige aangelegenheden, moet voorstellen. Wij althans zullen daarin geenen anderen leidraad kennen, dan de zucht voor waarheid, geen ander stelsel, dan de meest onwrikbare onzijdigheid, geen ander doeleinde, dan het algemeene heil.

Maar ofschoon niet miskennende den waren staat van zaken en alzoo noch doof zijnde voor regtmate klagen, noch ongevoelig voor wezenlijke lasten, die op het volk

drukken, zullen wij ons zorgvuldig onthouden van alle overdrijving, welke altijd de goede zaak benadeelt, en ook de waarheid dikwerf haar doel doet missen. Zoo zullen wij niet, — terwijl de landbouw bloeit, gezegend door de weldadige hand van den Heer der natuur en bevorderd door de wetgevende behoedzaamheid van de Regering; terwijl de handel eene hoogte bereikt heeft, welke deze eeuw nog niet in Nederland aanschouwde; terwijl de volkplantingen aan het Moederland voordeelen aanbieden, zonder wedergade zelfs in het gulden tijdperk der Oost-Indische Compagnie; terwijl, naast en nevens die takken van Nationaal voorspoed, Nederland met dankbare bewondering het fabriekwezen eene onbereikbaar geachte ontwikkeling ziet bekomen, en op het terrein van onze eigene buiten-europesche bezittingen, allengs de fabrieken van het nijverig Albion zich verdringen; terwijl onze scheepsverven onvermoeid werkzaam zijn tot vermeerdering onzer koopvaardijvloot — zoo zullen wij niet, te midden van alle deze zegeningen, met schaamteloze ondankbaarheid of baatzuchtige miskenning der waarheid den volke prediken, dat het Land zijn gewis verderf te gemoet snelt, dat het volk onder den druk bezwijkt, dat de ondergang van den Staat onvermijdelijk is, en dat de ellende der Natie den hoogsten trap bereikt heeft. Deze leer van *pessimismus* laten wij volgaarne over aan de zoodanigen, die, verwaande aanhangers van hunne eigene Staatshuishoudkundige begrippen, den rijkdom of de armoede der Natie afmeten naar de vermindering of de vermeerdering der Nationale Schuld, of den voor- of den tegenspoed des volks waarden naar het lagere of naar het hoogere cijfer der belastingen. Dwazen, die uit het oog verliezen, dat Groot-Brittanje, het rijkste Land der Wereld, met de grootste Nationale Schuld bezwaard is, dat zijne nijvere en gelukkige onderdanen de hoogste belastingen betalen, en dat de belasting niet dragelijk of drukend is dan in verhouding tot 's volks inkomsten. Reeds sinds meer dan eene halve eeuw hebben zoogenaamde Staatshuishoudkundigen op gelijke wijze in de toenemende grootheid der Nationale Schuld voor Groot-Brittanje het onfeilbaar voortteeken gezien van deszelfs maatschappelijke ondergang en nationale bankbreuk, en evenwel staat het openbaar Crediet van Groot-Brittanje nog hecht en onwrikbaar als de rotsen, die dat eiland tegen den Oceaan beveiligen. Eene halve eeuw is voorbijgegaan en ook daar zag men, in spijt van alle de voorspellingen dier onheilsboden, vooruitgang, bloei en voorspoed. — En Nederlands Crediet? — Harder en moeilijker waren de proeven, die het onderging, groter de schokken, die het leed; maar niet minder weldadig, niet minder zeker is zijn behoud door de goede trouw der Regering, door de wijsheid van 's Lands Vaderen, en door de volharding der Nederlandsche Natie.

Het zal dan ook, welke leeringen door anderen mogten worden beleden, welke berigten door anderen mogten worden medegedeeld, welke vermoedens door anderen mogten worden verspreid, een voornaam doel van dit dagblad uitmaken, om, naar behoefte en vermogen, mede te werken tot het nasporen van de beginselen waarop het Nederlandsch Staats-Crediet berust, tot bevordering van de besluiten door welke deszelfs behoud kan worden gewaarborgd en tot bestrijding van de dwaalbegrippen, door welke deszelfs tegenstanders zijn bestaan kunnen trachten te ondermijnen.

Wij vertrouwen door het bovenstaande den lezer, zoo veel ons bestek gedooft, te hebben bekend gemaakt met de draagredenen, die ons tot de onderneming aansporen, met het doel, dat wij ons voorstellen en met de beginselen, die onze pogingen steeds zullen besturen, en hem alzoo te hebben in staat gesteld, om, met kennis van zaken, over de uitgave van dit nieuwe blad te kunnen oordeelen.

Men stelle zich echter geerszins voor, dat ons dagblad aan de Staatkunde bij uitzondering zal worden toegewijd; de inrigting en inhoud van het tegenwoordige *Proefblad* zouden alreeds genoegzaam zijn om het tegendeel te doen uitkomen. Aan de Staatkunde zal in het nieuwe blad slechts eene bepaalde ruimte worden toegestaan en wij hebben meer bijzonder van haar gesproken, alléén dewijl zij op den titel van het blad zich het allereerst ter beschouwing aan ons heeft aangeboden. Onze bedoeling in het algemeen is deze, de voortbrengselen der Vaderlandsche periodieke drukpers in uitgebreidheid en uitwendige sierlijkheid; maar bovenal in aanleg, strekking en innerlijke waarde aan de beste dagbladen van buiten 's Lands meer nabij te doen komen, en tevens aan derzelver invloed eene meer nuttige en niet minder behagelijke rigting te geven. Om de bereiking van dat heilzaam oogmerk voor te bereiden, zal het nieuwe dagblad, voor verre het grootste gedeelte, worden dienstbaar gemaakt aan de dadelijke belangen van den Handel, de Nijverheid, den Landbouw, de Kunsten en de Wetenschappen, en hoedanig het pogen om ons daarin te onderscheiden aan de algemeene verwachting en aan onze eigene wenschen moge beantwoorden, dit kunnen en durven wij met gerustheid verzekeren, dat wij in alle onze handelingen de onpartijdigheid, de waarheid, de goede trouw, met naauwgezetheid voor oogen zullen houden.

Menigvuldige blijken van belangstelling, van vele zijden ontvangen, zoodra ons voornemen tot het oprigten van een dagblad voorloopig was bekend geworden, hebben ons in de overtuiging bevestigd, dat eene poging als deze, tot verbetering van de vaderlandsche periodieke pers, eene behoefte is, welke levendig wordt gevoeld en algemeen wordt erkend.

Deze overtuiging bezielde sedert lang dengenen, die nu als uitgever optreedt en deed hem den wensch koesteren, die erkende behoefte althans gedeeltelijk te helpen bevredigen. Ofschoon volkomen beseffende de zwaarwichtigheid der pligten, welke die onderneming hem zoude opleggen, vleide hij zich in de medewerking zijner vrienden, en in eigen ijver en goede bedoelingen de middelen te vinden, om aan regtmate wenschen te beantwoorden. Hij wist deze overtuiging mede te deelen aan anderen, die van het nut eens nieuwen dagblads, ingerigt naar eene groote schaal en doelmatig bestuurd, even als hij doordrongen, bij het financiële vermogen, ook den wil hebben om hem de kansen der uitgave van zulk een dagblad te helpen beproeven. Bemoeidigd door eene zoo beslissende ondersteuning, en vertrouwend op den bijval zijner Landgenooten, heeft hij niet gearzeld zich met de verantwoordelijke uitgave van hetzelfde te belasten, en tot vervulling eener te regt onmisbaar geoordeelde voorwaarde van volstrekte onafhankelijkheid van andere betrekkingen, het ambt nedergelegd, hetwelk hij tot dus verre in 's Rijks dienst heeft bekleed. Deze waarborgen voor het welslagen der onderneming zijn aanmerkelijk vermeerderd, doordien een aantal voornamen, zoo wel in den Handel als in verschillende takken van kunst, wetenschap en letteren uitstekende mannen zich bereid hebben verklaard zijne pogingen te bevorderen.

Het nieuwe Dagblad zal worden uitgegeven tegen den avond van elken werkdag, te rekenen van, of, indien mogelijk, reeds vóór den 15^{en} November aanstaande.

Het meest belangrijke nieuws omtrent binnen of buitenlandsche staatkunde, inwendig algemeen, gewestelijk of plaatselijk bestuur, aangelegenheden en bestuur van overzeesche bezittingen, handel, nijverheid, landbouw, kunsten, wetenschappen enz., zal, met al hetgeen verder belangstelling kan inboezemen, niet alleen uit andere dag- en nieuwsbladen, maar ook uit bijzondere en eigen bronnen worden medegedeeld.

De meest mogelijke spoed, nieuwigheid, volledigheid, naauwkeurigheid en duidelijkheid zullen altijd en in alles worden nagestreefd.

Omtrent de belangen van den Handel, de Nijverheid en den Landbouw zullen de waarnemingen en denkbeelden van bekwame, ervaren en verre uitzienende mannen bekend gemaakt, en, zoo veelmaals doenlijk, weiken gegeven worden tot bevordering van hunnen bloei en vermeerdering daardoor van de algemeene welvaart.

Ten opzichte van hetgeen Staatsrecht, Staatkunde en Huishoudkunde van Staat, buiten- en binnenslands, belangrijks aanbieden, zal het gevoelen van in die vakken bedreven Nederlanders, onpartijdig en rondborstig, altijd met waardigheid worden voorgedragen.

Eindelijk zal een gedeelte van het nieuwe blad dagelijks besteed worden tot het aankondigen of beoordeelen van voorgenomen of uitgegeven oorspronkelijke boek-, prent- of muziekwerken, tot het mededeelen van beschouwingen, betreffende het nationaal tooneel, de schouwburgen, de tentoonstellingen, en wat dies meer zij. Onderhoudende verhalen en mengelingen zullen het geheel voltooijen en dit gedeelte tot eene lectuur van smaak doen strekken, algemeen behagelijk en tevens dienstbaar aan de goede zeden en aan den goeden smaak.

Met den 1^{en} Januarij aanstaande, of althans zoo vroeg mogelijk in het volgende jaar, zal het nieuwe dagblad gedrukt worden met eene geheel NIEUWE letter.

Het eerste Abonnement zal gerekend worden in te gaan den 15^{en} November eerstkomende; de nummers vóór dat tijdstip uit te geven, zullen aan de Intekenaren niet in rekening worden gebracht.

Wanneer men het kolossale der onderneming, den geringen abonnementsprijs, het groot formaat, het goed papier en het hooge zegelregt in aanmerking neemt, zal daaruit blijken, dat wij staat maken op eene krachtdadige medewerking van het publiek. Wij ontveinen geenszins, dat onze begroting van kosten en baten naar een aanzienlijk debiet is opgemaakt. Daarom bevelen wij het nieuwe dagblad in de bescherming aan van ieder, die prijs stelt op nuttige ondernemingen; terwijl wij ons vleijen aan het in ons gestelde vertrouwen te zullen beantwoorden, door de algeheele, getrouwe en gestadige nakoming van hetgeen wij hebben op ons genomen.

VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR C. G. WITHUYS.

omwegen ontwijken, door welke men haren gang mogt pogen te belemmeren, of haar van het ware spoor af te leiden.

Niet alleen zullen daarom zij, aan welke de zoo verheven taak is opgedragen, de wetten op de handelingen hunner medeburgers toe te passen, of zij, die openlijk optreden om de regten van anderen met klem van redenen te handhaven, den Schrijver bijzonder verplicht zijn voor de algemeene en openlijke bekendmaking der bedoelingen des wetgevers; maar de geheele Natie zal hem dankbaar zijn voor de pogingen, welke door hem tot heil van het algemeen zijn aangewend. Door de uitgave toch van zijn werk, worden de valsche voorstellingen van den wil en de bedoelingen des wetgevers reeds in den aanvang belet en voorgekomen, en een onvermijdelijk nadeel, hetwelk de invoering van nieuwe wetten altijd vergezelt, wordt daardoor aanmerkelijk vermindert.

BESCHOUWING

VAN

DEN TEGENWOORDIGEN STAAT DER DICTKUNST EN FRAAIE LETTEREN IN EUROPA.

De geschiedenis der Letteren is de geschiedenis van den menschelijken geest. Zij verdient uit dien hoofde gekend te worden door elk, die op de verstandelijke en wetenschappelijke beschaving van den mensch eenigen prijs stelt. Doch ook voor den wijsgeerigen beoefenaar der staatkundige geschiedenis in het bijzonder is zij gewigtig, daar zij met deze laatste in een onmiddellijk verband staat, en derhalve nooit van haar moest afgezonderd worden. Immers de bloeitijd der Letteren bij de volken, zoowel der oude als der nieuwere

tijden, was tevens de bloeitijd van hunne staatkundige grootheid en welvaart. Werp uwen blik op *Athene* in de dagen van PERICLES, en op *Rome* in die van AUGUSTUS. Tierden ooit onder de Arabieren de Letteren weliger, dan nadat het Kalfaat eene heerschappij geworden was, grooter dan die van het oude *Rome*? De volkswelvaart en staatkundige invloed van *Toscane* onder COSMO en LORENZO DEI MEDICI verdwenen met den hoogen bloei, dien de kunsten en wetenschappen onder den laatstgenoemden vorst bereikt hadden. Nooit namen de Letteren in *Spanje* eene hoogere vlugt, dan toen, onder KAREL V en FILIPS II, de zon in het gebied der Spaansche monarchij niet onderging. De gelukkige en roemrijke regering van ELIZABETH was tevens het tijdperk van SHAKESPEARE en SPENCER en MILTON zong toen CROMWELL den grondslag legde tot de zee-alleenheerschappij der Britten. *Nederlands* hoogste letterroem prijkt in de luisterrijke dagen van FREDERIK HENDRIK, gelijk die van *Frankrijk* in de dagen van LODEWIJK XIV, wiens zegevierende wapenen, dat Rijk tot eene magt en een aanzien opvoerden, welke het te voren niet kende. *Duitschland* had, sinds den dertigjarigen oorlog, in eenen doodslaap gelegen en ter prooi verstrekt aan buitenlandsche en binnenlandsche dwingelandij, toen FREDERIK DE EENIGE het uit dien slaap tot een nieuw en bezielend leven opriep. *Pruissen* verhef zich weldra onder dien vorst tot eene magtige monarchij; ja, geheel *Duitschland*, kreeg, door het verdelen der fransche legers en het verminderen van den franschen invloed, meer zelfstandigheid, meer vastheid en meer gewigt in de schaal van *Europa*. De *Duitschers* leerden hunne krachten kennen en ontwikkelen, en de groote koning, hoezeer ingenomen tegen *Duitsche* taal en zeden, wekte evenwel door zijn voorbeeld den sluimerenden lust voor de Letteren bij zijne landgenooten op. In JOZEF II

vond hij eenen bewonderaar, die zijn voetspoor trachtte te volgen, en nu vertoonden zich, als door een tooverslag, eene menigte van uitstekende mannen in alle vakken van menschelijke kennis en wetenschap. De overheersching der Franschen, die rampslagen, die de *Duitsche* staten in de eerste jaren dezer eeuw teisterden, en de onbeduidende staat tot welken zij gezonken waren, deden den vorigen ijver voor kunst en geleerdheid verflaauwen. Doch naauwelijks hadden *Oostenrijk* en *Pruissen* hunnen tegenwoordigen hoogen rang onder de Magten van *Europa* ingenomen, of de oude ijver voor de Letteren ontgloeide weder, en *Duitschland*, durven wij beweren, staat thans aan het hoofd der geleerde Staten van *Europa*.

Uit den bloei der Letteren laat zich dus zeer ongezoekt op de grootheid en de welvaart eens volks besluiten en de volgende beschouwing van den tegenwoordigen toestand der Letterkunde in *Europa* zal dit niet logenstraffen. De oorzaken waarom de letterroem en de staatkundige grootheid eens volks steeds met elkander gepaard gaan, zouden niet moeilijk zijn hier op te sporen, indien niet zulk een onderzoek ons te ver van ons oorspronkelijk plan zoude afleiden.

Beginnen wij derhalve de ons opgelegde taak en wel met eene letterkundige beschouwing onzer overzeesche naburen, de Engelschen. (Het vervolg hierna).

M.

A.

ZEDESPREUKEN.

Veins nimmer te zijn, hetgeen gij niet zijt; tracht enkel dat te zijn, hetgeen gij zijn kunt.

Het edelste, dat men geven en het edelste, dat men ontvangen kan, is: waarheid.

handel, iets meer gevraagd.

GRANEN, KADEN EN OLIE.

Londen, 16 October. Wij hadden heden eenen ruimen aanvoer van Tarw. Ondanks het zeer gunstige weder waren verscheidene partijen niet droog, en deze waren, hoewel 3/4 lager aangeboden, niet te verkoopen. Goed droog en goede kwaliteit nieuwe, zoo wel als de beste soorten oude Tarw, werden daarentegen beter gehouden, en waren niet onder de prijzen van 11. Vrijdag te bekomen. Garst, in eerste kwaliteit was schaars en bedong hooge prijzen; mindere soorten liepen 1/4 per Q. terug. De handel in Haver was uitermate slaauw, en de prijzen hiervan zijn ruim 1 1/2 onder die van 11. maandag, en zelfs tot deze vermindering was het nauwelijks mogelijk te verkoopen. Boonen slap, en 1/4 lager. Witte Erwtten prijshoudend; graauwe 1/4 lager. In rood en wit Klaverzaad geen verandering. Kanariezaad hooger, en wel 1 1/2. Van Mosterdzaad minder aanvoer en meer vraag, de prijs daarvan is evenwel niet verhoogd. Raapzaad 1 1/2 p. laste lager. In Koeken niets gedaan. Bij grootere aanvoer van Lijnzaad, slappe handel, doch prijzen onveranderd.

De middelprijzen voor de zes laatste weken, zijn:

	Voor Tarwe.	Garst.	Haver.	Rogge.	Boonen.	Erwtten.
de Regten	30/8	18/4	12/3	10/9	9/6	15/6

Bordeaux, 11 October. Hier zijn 8 a 10 ladingen Tarw aangekomen, waarvoor vrij hooge prijzen gevraagd worden, namelijk van 20 a 21 fr.; zelfs wordt ene op fr. 21.50, aan boord te ontvangen, gehouden. Daar wij zeer weinig hebben dan van goede kwaliteit is, denken wij dat de houders goede prijzen bekomen zullen. Sedert acht dagen zijn de prijzen van Meel ook 60 c. p. kwintal gezegen.

Marseille, 30 September. Inlandsche maar vooral vreemde Tarw is prijshoudend, goede kwaliteit is weinig voorhanden, en Tarwmeel is voor Algiers, zeer gezocht. In Entrepôt liggen 21,000 Charges vreemde Tarw.

Hamburg, 10 October. Ondanks de slaauwe berichten uit Engeland, is Tarw hier zeer prijshoudend en zijn onze aanvoeren zeer gering. Ter verzending is Marksche en Aanhaltsche tot 90 a 92 Rx. gekocht. In Rogge weinig omgegaan, doch prijshoudend.

Stettin, 6 October. Tarwe is niet dan tot verminderde prijzen te verkoopen en er gaat weinig in om. Rogge is bij kleine partijen van den zolder, zoowel ter Consumptie als ter verzending naar Noorwegen, tot 27 Rx. verkocht. Nieuwe Garst tot 19 Rx. aangeboden. Haver 16 a 18 Rx. nominaal.

New-York, 8 September. Nieuwe Inlandsche Tarw is van 1 D. 60 c. a 1 D. 70 c. verkocht; 6000 Bushels ordinaire roode Duitse a 1 D. 35 c. en 1000 Bushels puike witte Dantziger tot 1 D. 60 c. Vreemde Rogge bedingt bij kleine hoeveelheden 80 a 85 c. Noordsche Haver 53 a 56 c. Van nieuw Tarwmeel hebben wij 1000 vaten ontvangen, die van 9 D. a 9 D. 87 1/2 c. naar kwaliteit afgaan. Van 10 Januarij tot 31 Augustus hebben wij hier ontvangen 347,608 zakken Tarwe en 152,978 zakken Rogge.

Baltimore, 5 September. Vreemde Tarwe gaat van 1 D. 30 c. a 1 D. 50 c. van de hand. Vreemde Rogge wordt op 75 c. gehouden. Van Tarwmeel komt meer aan en de prijs daarvan is op 8 D. gevallen.

Philadelphia, 3 September. Nieuwe Tarwe, waarvan weinig aangevoerd wordt, is begeerd; ene partij Delaware is tot 1 D. 68 c. p. Bushel verkocht. Oude slaauw; 1200 Bushels, goede roode vreemde, zijn tot 1 D. 55 c. afgedaan. Vreemde Rogge tot 78 a 80 c. verkocht. Haver, bij vermeerderde aanvoer, tot 35 a 36 c. verkocht. Tarwmeel iets lager.

Londen, 10 October 1837.

KATOEN. Er is in de vorige week weinig uit de hand in omgegaan, uit hoofde der publieke veiling van 3300 Balen Suratte, 900 Balen Madras en eenige Balen Carthage, welke zeer traag ging. Slechts de helft der Suratte is verkocht tot 1/4 d. p. 6 lager; de Madras en Amerikaansche is onverkocht gebleven. Van de Suratte bedong de middelsort tot de fijne van 3/4 tot 5/4 d., de ordinaire en goede ordinaire 3/4 tot 3/4 d. p. 8.

SUIKER. De vraag voor W. I. is verminderd, doch zijn prijzen op dezelfde hoogte verbleven. De Mauritius-Suiker blijft gevraagd en prijzen goed staande; 6560 Balen II. vrijdag aangeboden, vonden gretige koopers van 50 tot 60/6. Ook voor O. I. Suiker is vermeerderde navraag, en de prijzen daarvan zijn klimmende. Bruin en geel Manilla wordt evenzeer gevraagd, doch de houders willen nog niet verkoopen, en alzo is er niets in gedaan. In ene publieke veiling van 4976 Balen Siam is alles vlog verkocht, vooral de beste soorten; drooge witte bragt 33/6 tot 34 op. De vraag naar wit Havana heeft opgehouden, en het daarin verhandelde bepaalt zich tot ene publieke veiling van 100 kisten, waarvan slechts enkele koopen tot 38 a 40/ voor middel en goede kwal. zijn afgedaan. Naar blond Havana is altijd vraag, doch bij de onbeduidende voorraad en de verhoogde vraagprijzen, is er weinig in gedaan. Voor Brazilië zou men vorige prijzen willen besteden, doch tot dezelfde wil men niet verkoopen. Van geraffineerd zijn de prijzen ten volle staande gebleven, doch de omzettingen zijn zeer beperkt geweest.

KOFFIJ. De handel in dit artikel is gering geweest, en de gesteldheid der Markt in het algemeen slaauw. In publieke veiling zijn 694 Balen Sumatra van 28 tot 32/ verkocht, en dit is alleen ten volle prijshoudend, 400 Balen Ceylon zijn tot 46/ verkocht, 166 Balen Mocha en 50 halve d. zijn in veiling gebragt, en gedeeltelijk van 80 tot 90/ geplaatst.

THEE. De vraag naar Thee van de Compagnie wakkert gedurig aan, voornamelijk naar geringe Congo; de laagste nu verkochte is tot 1/7 p. 8. Vrije Handelsthee wordt zeer ferm gehouden, doch daarin is niet veel omgegaan. Tegen 28 dezer zijn 64000 pks. in veiling gebragt. De hoeveelheid Thee voor Inlandsch verbruik, vorige week aangegeven, is 468,000 3/4. Die, welke de O. I. Compagnie voor hare volgende veiling, welke de laatste zal zijn, en den 4den December zal plaats hebben, aangeslagen heeft, is: 500,000 Boei, 3,370,000 Congo en Souchon en 130,000 3/4 Hysan.

TABAK. De prijzen van Virginia zijn vast, en er is alle reden om te denken, dat dezelve vastgehouden zullen worden. Kentucky ook goed prijshoudend en eenig op speculatie gekocht. Maryland is weinig gevraagd, doch prijzen onveranderd.

RIJST. Van O. I. zijn geen publieke veilingen geweest, en er is ook weinig uit de hand in omgegaan, doch de prijzen zijn ferm, en men maakt geen haast tot verkoopen. De Groeters blijven tot 30 a 32/ de Carolina koopen, verzenders hebben iets hooger besteed.

RUM. Hierin is weinig gedaan, doch het artikel wordt op prijs gehouden en voor de beste soorten Jamaica zijn hooge prijzen besteed.

INDIGO blijft volkomen prijshoudend, en prijzen zijn ruim 1 a 1/2 boven die van de Juliveilingen, doch er is minder in omgezet. De afleveringen van de vorige maand van de O. I. zijn geweest 530 kisten voor Inlandsch gebruik en 1129 ter verzending, en van de Spaansche soorten, 94 Seronen voor Inlandsch en 317 Seronen voor uitvoer.

COCHENILLE minder gevraagd. In ene veiling van 50 Balen is slechts een klein gedeelte verkocht tot 2/ p. 8 lager dan vroegere prijzen.

SAFFLOERS. De fijne soorten ontbreken en zijn zeer gezocht, de minste gaan traag van de hand, doch de middelsorten zijn meer gewild en iets hooger in prijs.

SCHELLAK is meer moeilijk te plaatsen, alleen de oranje is gewild, en deze hedingt vorige prijzen.

VERFHOUTEN. Hierin begint de handel eenigzins te herleven. Campechehout is tot vastere prijzen, ter verzending gekocht, ook is er eenige vraag naar Geelhout. In rood Sandelhout is vrij wat gedaan, en is goed prijshoudend.

TALK. De vraag naar dit artikel is vermeerderd, en er is meer in verhandeld. De prijzen zijn verbeterd; er is van 39/3 tot 39/6 p. Cwt betaald voor partijen in loco.

HENNEP en VLA. Voor beide artikelen is ene toenemende vraag, hooger prijzen zijn besteed en er is veel in omgegaan.

WOL is algemeen goed prijshoudend, en die van eenige soorten zijn zelfs iets hooger.

METALEN. In alle soorten van Metaal gaat veel om, en de prijzen zijn zeer vast. Engelsch Koper zeer gezocht, en prijzen verhoogd. Prijzen van Engelsch IJzer blijven stand houden, en de vraag naar hetzelfde houdt aan; van vreemd IJzer zijn aanzienlijke partijen, vooral van Rusland aangekomen, doch de houders willen tot geen verminderde prijzen verkoopen; Engelsch Lood vindt sterken aftek, en prijzen eer iets hooger, ook Engelsch Tin is hooger, en wel 5/6 p. Cwt en O. I. is vaster in prijs.

VLAS EN HENNEP.

Riga, 16 September. De verkoopers van Vlas zijn, ten gevolge der eenigzins ruimere aanvoeren, meer tot afgeven genegen; men betaalt TR met 33 R, BG met 27 1/2 a 27 R, BD met 28 1/2, RD met 21 1/2 a 21, LD met 22 R, en Vlasheede met 10 R. p. 35.

Van Hennep zijn, door de geringe omzetting tot onderstaande prijzen, genegen koopers.

Poolsche KH 88 1/2 a 88 1/2, AH 81 1/2, PH 77 1/2 a 78 1/2, RB. p. 52.

Ukraine 88 1/2 a 90 1/2, 81 1/2, 78 1/2.

Voor fijne Poolsche Reinhennep besteedt men 90 1/2 a 92 1/2, RB. p. 52. en voor Tois 60 1/2 tot 54 1/2, RB. naar kwaliteit. Door speculanten zijn, voor eenigen tijd, leveringscontracten gesloten tegen het aanstaande jaar, met bepaling van het geheele voorschot, 1o December e. k. te voldoen, te weten: Poolsche RH 83 1/2, AH 78 1/2 en voor Pil 73 1/2, RB. p. 52, evenwel is er in den laatsten tijd op nieuw niets op deze wijze gesloten.

In JAVA KOFFIJ is het in de laatste dagen stil geweest, vergeleken bij de belangrijke omzettingen, die daarin gedurende de vorige maand en het begin dezer hebben plaats gehad; de prijzen zijn niet te min onveranderd en blijven, vooral de ordinaire soorten, gezocht. Voor Sumatra biedt men vergeefs 21 1/2 c. — Van West-Indische soorten is de Markt niet ruim voorzien; 700 balen Brazil zijn onlangs a 23 c. in Entr. verkocht, en 3400 balen tegen den 26sten in veiling aangeslagen.

THEE. Van de veiling op den 18den dezer gehouden, is het grootste gedeelte verkocht, als:

Van het merk Schoon Verbond.	
Congo.....	van 131 a 152 c.
Kampoc.....	» 120 » 128 »
Souchon.....	» 119 » 168 »
Uxim.....	» 145 » 177 »
Joosjes, (grof korrel) van 214 a 228 c.	
Joosjes, (fijn korrel) » 228 » 227 »	
Kampoc.....	» 130 » 132 »
Souchon.....	» 137 » 140 »

Merk Planter.	
Congo.....	van 117 a 121 c.
Kampoc.....	» 115 » 118 »
Souchon.....	» 122 » 181 »
Pouchon in pakjes... » 154 a 161 »	
Pecco.....	» 244 » 370 »
Tonkay.....	van 125 a 134 c.
Hysan.....	» 173 » 207 »
Uxim.....	» 139 » 145 »
Hysan Soulang... » 229 » 232 »	

TABAK. In de vorige week zijn geen nieuwe partijen aan de markt gebragt, en zijn in Maryland Tabak slechts 168 vaten uit de eerste hand afgedaan. — Van Kentucky en Virginia is de voorraad geheel opgeruimd, en in alle andere soorten is niets van eenig belang omgegaan.

Gearriveerd 256 vaten Maryland, een partij zakjes Stealen en Kort, en een schip van Portorico met ene lading Portorico Tabak.

Maandag zijn verkocht 217 seronen Caba Tabak.

KATOEN. In dit artikel is gepasseerde week niets omgegaan, en de prijzen zijn slaauw.

VERFHOUTEN. — INDIGO Java. Sinds de veilingen der N. H. M. blijft naar dit artikel goede vraag, en ook verscheidene partijtjes, welke op speculatie gekocht waren, zijn met een klein avans afgezet, en de prijzen hiervan naar evenredigheid der Bengaalsche, nog veel te laag zijnde, verwacht men de voorraad alhier spoedig opgeruimd zijn zal.

Van CURCUMA groote voorraad, en tot zeer lage prijzen te koop, namelijk f 8 1/2 a f 9.

VERFHOUTEN. Van alles goede voorraad. Van Campeche is in de laatste maand veel afgezet voor buiten's lands, waardoor dit eenigzins vaster gehouden wordt. Alle andere soorten worden zeer laag gehouden, naar Quercitron is weinig vraag, waardoor tot zeer lage prijzen bij redelijken voorraad te koop blijft van f 6 a f 8.

ALUIN. Roomsche zeer mooie kwaliteit, op nieuw aangevoerd en a f 10 te koop. Zweedsche f 7 1/2.

SAFFLOERS weinig gevraagd en veel in voorraad, van 25 c. a 40 c. te koop.

GALNOTEN hebben in de laatste maand veel aftek gevonden, waardoor de voorraad zeer verminderd is, en de prijzen zich ruim zoo ferm houden. Bij geringe kwantiteit te koop: Blaauwe of zwarte f 80.

Groene..... » 40.

Witte..... » 40 a 45.

GOM. Senegaalsche en Arabische goede voorraad, en tot lage prijzen te koop.

LOODWIT met weinig aftek, van f 43 a f 15 1/2 naar kwaliteit.

SUMAK. Dit artikel geheel opgeruimd zijnde, waren de prijzen hiervan, buiten mate hooggedreven, thans nieuwe voorraad aangevoerd wordende, men weder tot billijke prijzen te regt.

Siciliaansche f 11.

Triester..... » 5 1/2 a f 6 1/2.

ORLEAAN heeft in de laatste maand veel aftek gevonden, waardoor de voorraad bijna geheel opgeruimd is. Bij kleine kwantiteit tot f 1.20 a f 1.50 te koop.

WOUW. Rouaansche in bossen op nieuw aangevoerd; redelijke voorraad tot f 1.

ZWAVEL goed voorzien, en tot zeer lage prijzen te koop.

Geraffineerde in pijpen f 5 a f 7.

Ruwe..... » 3 » 5.

MEERKRAP. De nieuwe teelt thans begonnen zijnde, zoo verwacht men dezelve 1/2 minder televeren zal, dan de voorgaande. Door de weinige orders welke men op de voorgaande gehad heeft, zijn de prijzen zeer laag ingesteld geworden, doch vinden nu algemeen kooplust, zoo wel voor speculanten als gebruikers.

Van vorige gewassen is nog veel voorraad, die alle zeer billijk naar kwaliteiten te koop zijn. Als volgt is er voor het nieuwe goed besteed:

Krapen..... » 23 a f 25.

dit kleine..... » 20 » 21.

Onberooft..... » 17 » 19.

dit kleine..... » 14 » 16.

Gemeen..... » 10 » 12.

Mullen..... » 4 » 6.

POTASCH. Het artikel is vast in prijs, vele houders zijn ongenegen tot de bestaande prijzen te verkoopen, alhoewel de voorraad nog al aanzienlijk is.

Van de aanwezig zijnde Amerikaansche is slechts weinig tot f 15/4 in Entr. tot aan de markt, het overige wordt op veel hooger prijs gehouden. — Toscaansche, waarvan vrij groote voorraad is, wordt voor het grootste deel boven de 16 f in Consumptie gehouden, slechts een enkel partijtje is nu en dan tot dien prijs te verkrijgen. — Van St. Petersburg is de hoeveelheid minder groot, en ofschoon enkele partijtjes daarvan tot f 15 a 15 1/2 in Entr. zijn afgedaan, zoo zoude men echter thans niet onder de f 15 1/2 in Entr. tot en dan nog bij eenige partij kunnen koopen. — St. Petersburg Stroasch is overvloedig aanwezig en geniet goede minste vraag, bij eenige partij zoude een hijkomend bod in aanmerking komen, men houdt dezelve op f 15 1/2 in Consumptie. — Voor Zweedsche Potasch bestaat voortdurend levendige vraag, en niettegenstaande de aanzienlijke toevoeren, is de voorraad thans gering, voor extra puike kwaliteit kan men f 14 1/2 a 1/2 in Consumptie bedingen, mindere kwaliteit naar evenredigheid.

METALEN. Banca-tin. In de vorige week werd alhier voor eenige partijtjes f 49 besteed, thans houdt men op f 50, na het bericht dat deze prijs in Rotterdam gemaakt is.

Koper wordt genoteerd: Russisch Paskoff..... f 63

Demidoff..... » 61

Drontheimer..... » 58 1/2

Engelsch..... » 57

Oud rood koper..... » 48 a 50.

geel koper..... » 38

Lood. Spaansch..... » 12 1/2

Duitsch..... » 12 1/2

TALK. Zonder eenige voorraad, doch zou bij aankomst moeilijk te plaatsen zijn, men noteert: St. Petersburg witte... f 27

gele... » 26 1/2 a 28 1/2

zeep... » 26

Archangel..... » 25 » 50

SMEER. Geringe voorraad..... » 23 1/2 » 24

BORSTELS gaat weinig om, de vraag bepaalt zich bij kleine kwantiteit, van de beste soort, waarvan weinig voorraad is, mindere en gemeene soorten zeer moeilijk te plaatsen, men koopt thans:

1o soort Petersburg..... f 100 a 250 p. 60 N. 2.

Middelsort..... » 105 » 170

2o soort..... » 50 » 100

Koningsberger kroon..... » 140 » 180

Kroon Brak..... » 50 » 70

MATTEN. Nieuwe 4 Els f 50 per 100 stuks.

HAAR. Paardenstaarten door de geringe prijs voor de laatste aanvoeren besteedt, ontbreken bijna geheel. Krulhaar en Manen zonder voorraad in Entr. tot, dezelve zijn door de hooge uitgaande Regten uit Consumptie niet te verkoopen.

Prijs 1e en 2e soort staarten f — a —

Manen..... » 36 » 40

Krulhaar..... » 30 » 50

GRANENMARKT.

Tarwe stil, alleen zijn gedaan 129 1/2 witbonte Poolsche f 286. — 123 1/2 Oldammer f 189. — Rogge in een doen bij gerijven. — 118 1/2 Jar. Munsterse f 143. — 126, 127 1/2 N. Overijs. f 160, 162. — Gurst in een doen. — 100, 101 1/2 N. V. Winter f 108, 110. — Haver traag. — 88 1/2 puike Fijne f 88. — Boekweit niet aan en geen vraag. — Koolzaad slaauw. — 9 Vats Novemb. 60 £, dito April 60 £. — Lijnzaad in een doen. 108 1/2 Riga f 245. — 108 1/2 Vriess. f 235. — Raapolie was prijshoudend. Ord. f 33. — Vliegend f 32 a 1/4. — Primo Nov. f 31 1/2 a 1/4. — Primo Dec. f 31 1/4. — Pr. Mei 1838 f 31. — Lijnolie ord. f 30 1/4. — Vlieg. f 30. — Hennepotie, Ordinair f 34. — Vliegend f 33. — Koeken gevraagd, met weinig voorraad, Raap f 54 a 60 pr. 1000. — Lijn, Harde f 8 a 9. — Marwe f 9 1/2 a 10 pr. 100.

Scheepstijdingen.

— Het Schip Lisette, Kap. T. Hilling, van Dantzig naar Amsterdam, is op Bornholm gestrand, doch het volk gered.

— Volgens brief van Kap. Jakob Jansz Bert, voerende het schip Walcheren, van New-York naar Batavia, in dato 28 Augustus, was hij toen in goeden staat zeilende op 10°. N. Br. 28°. W. L. van Greenwich, aan boord was alles wel.

— Kap. Wagenaar, van Havana, te Antwerpen gearriveerd, rapporteert dat de Juliana, Kap. Boodts, den 30sten Augustus n. Rotterdam vertrokken was; gen. schip had hij 3 September in de golf gepiraad.

— Het Pruisisch schip Dundee, Kap. Kohl, beladen met Hout en gedestilleerd naar Duinkerken, is, na op de Vlaamsche banken gestooten te hebben, den 13den October met 7 voet water in het ruim te Calais binnengelopen; zou moeten lossen om te repareren.

— Naassluis, 18 October. Kap. de Ruyter, gisteren als uitgezeild vermeld, is op de reede terug gekomen.

BIJENLANDSCHE.

TEXEL, 18 October, N. W.; J. Parsons, Emperium, Matanza. — P. T. Jenkers, Volant, Baltimore.

HELVOETSLUIS, 18 October, West; gisteren nog: R. Todd, Mary and Jane, Batavia.

BRIEL, 18 October, West; gisteren nog: H. Meintz, Waubkina, Cuxhaven. G. Pybes, Elisabeth, Str. David.

UITGEZEILD.

BRIEL, 18 October, West; gisteren nog: D. Dunlop, Batavier, London.

NEW-YORK, 22 September (zeiljaar); A. den Brems, de 2 Gebroeders, Amsterdam en Rotterdam.

HAVRE, 16 October; Blonet, Claudine, Vera-Cruz.

ANTWERPEN, 18 October; Zeplien, Junge Carolina, Rostek. — Voss, Belvedere, id. — König, Cosack, Riga. — Becker, Eleonore, Memel. — Fretwurst, Tagend, Rostek. — Ahrends, Maria, id.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.	PETRONELLA,
BRISTOL, 1 lading koopmansschappen.	P. A. Goeverneur en Co.
HULL, 15 b. 3 k. Koopm., 27 b. 5 k. kat. Manufact., 24 b. wollen Manufact., 4 b. 2 v. Twist, 8 b. Garens, 6 korv. Aardenw., 1 k. Staal, 6 v. Kramerijen, 20 bundels Schoppen.	WELHOLMINA HENDRIKA. Diversen en Order.
LIVERPOOL, 1 partij Verfhout, 138 balen Katoen, PETERSBURG, 1016 bladen Koper, 48 balen Hennep, RIGA, 1 lading Hout, DRAMMEN, 363 tonnen Hout, DRAMMEN, 1 lading Hout, DRAMMEN, 113 tonnen Hout, DRAMMEN, 205 tonnen Hout, DRAMMEN, 171 tonnen Hout, SUNDSWALL, 502 tonnen Hout,	ENGELINA JANTINA. J. T. Liotard. Order. DE VROUW ALIDA. Bunge en Co. Melvil en Co. ANNA MARGARETHA. Order. ST. JOHANNES. Brouwer en Ancher. VRIENDSCHAP. C. van der Stad. GESINA. Order. TOEDRENSHINDE. J. de Booy. VANDRINGSHINDE. A. Beling en Co. ST. PETER. Broms en Co.

Schepen in Lading.

BATAVIA.	Het nieuw gekd. 2 deks fregat de IF- D. Bosscher. stroom, Kap. A. F. Oosterloo.
BATAVIA.	Het gekd. 2 deks fregat Oud-Atlas, Jan Daniels en Zonen en Kap. J. E. Strumpher. Arban.
BATAVIA.	Het nieuw gebouwd gekd. 2 deks Bark- F. der Kinderen. schip Dacima, K. J. Bolhuis.
BATAVIA.	Het nieuw gebouwd en gekoperd 2 Coopman, de Wit, Le- deks fregat Nassau, Kap. Engel- naert; van Olivier en bert Visser. Hoyman en Schuurman en de Vries en Co.
SURINAME.	Het Galjoetschip Anna en Maria, Kap. Daniel Stoenfeld.
SURINAME.	Het Nederlandsch gekd. 2 deks Bark- Jan Corver en Co. schip Suriname, Kap. Reinder van der Mey.
SURINAME.	Het gekd. 2 deks Brikschip Parama- B. D. Bosscher. riba, Kap. H. L. Kayser.
SURINAME.	Het Nederlandsch gekd. Barkentijn- B. D. Bosscher. schip de jonge Arie, Kap. Leen- dert Hus.
SURINAME.	Het gekd. kofschip Antonia, Kap. Hoyman en Schuurman. E. Speelman.

Advertentiën.

(1) G. BLANCKE EN ZON, J. L. SPIES, H. VAN OPHOVEN, R. HISSINK, A. VAN HALL, J. KOK, J. J. M. LAMAISSON, D. F. STIEVEN, J. G. WATERHOFF STIFFELJ en J. P. VAN DER HUUT, Makelaars, presenteren op Maandag den 13 November 1837, (in plaats van den 30 October 1837), in het lokaal van Publieke Verkoopingen, van ouds genaamd het Oude Zijds Heeren Logement, des middags ten 12 ure precies, ten overstaan van de Notarissen Mr. J. COMMELIN en H. J. WEIJLAND, te verkoopen: de extra welgelegen en welangelegde, schoone, vruchtbare PLANTAGIE, genaamd HAMBURG, gelegen in de Kolonie Suriname, aan de rivier, boven Cottica, ter linkerhand in het afvaren, tusschen de Plantagiën Sardam en Courtlogt, groot, volgens kaart en warrand, vijftien honderd Akkers, en dat met al derzelver bewerkte en onbewerkte Gronden, Bepotingen en Beplantingen, Gebouwen, Slavenmagt, Vee, Gereedschappen, Materialen en verdere Ap- en Dependentiën van dien, en al wat op en aan deze Plantagie behoort, waarvan de Veilconditiën en Staten acht dagen voor den Verkoopdag voor de gegadigen ter visie zijn, ten Kantore van bovengenoemde Notarissen, op de Keizersgracht bij de Wolfenstraat.

Schouwburgen, Concerten

EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Zaterdag 21 October, Maria van Lalain of de Verovering van Doornik, Treurspel in vijf bedrijven, door den Heer J. Nomsz. Gevolgd door: Alady of de Wonderlamp, nieuw groot Ballet Pantomime, gemonteerd door den Balletmeester A